

Till Stadsbyggnadsnämndens
ordförande Erik Nilsson (KD)

INTERPELLATION

Överbanmästarvillan förfaller. Hur hanterar stadsbyggnadsnämnden kulturhistoriska värden?

Den 22 mars begärde Karlstadpartiet skyndsam tillsyn av den gamla överbanmästarvillan på Magasinsgatan 1 på Herrhagen. Huset, som är rödlistat (vilket är klassen under byggnadsminne) i Karlstad kommuns kulturmiljöprogram och därmed anses vara särskilt värdefullt, är den sista resten av den forna järnvägsstationen Östra Station som en gång låg på andra sin spår. Huset har de senaste åren varit hotat av rivning av ägaren Trafikverket, men kommunen har stått på sig och hävdar husets stora kulturhistoriska värde.

I oktober 2017 uttalade sig till exempel stadsbyggnadsnämndens ordförande Erik Nilsson (KD) i en intervju på Sveriges Radio, där han bland annat sa:

–Det här är ju en väldigt fin del av Karlstads kulturhistoria. Det är ju den enda byggnad som egentligen finns kvar av gamla östra station.

Och så sent som i januari i år skrev stadsarkitekt Henrik Sjöberg följande i ett svar till en insändarfråga i NWT:

–Byggnaden är en del av Karlstads kommunikationshistoria och därför tycker vi att det är viktigt att bevara den. Att neka rivning och att peka ut byggnaden som värdefull i vårt kulturmiljöprogram är del i det arbetet.

Ända har Trafikverket fortsatt låta det vackra gamla huset förfalla. Det har bland annat klottrats ner med grafitti både in- och utvändigt.

Nu har dessutom ytterligare åverkan skett. Hela den västra delen av den gamla trädgården, som låg på en lång härlig sluttningsomt och utgjorde ett vackert och lummigt inslag i gatubilden, är bortskövlad. De resliga gamla thujorna. Enbuskarna. Och de knotiga hundraåriga äppel- och päronträden. Allt är borta. Och tomten är nu förvandlad till en stor grusplan. Något som inte kan beskrivas som mindre än ett dråpslag mot platsens kulturmiljövärde.

Det visar sig att Karlstad kommuns stadsbyggnadsförvaltning beviljat bygglov för uppförande av ett sk teknikhus åt Trafikverket. Lovet har, såvitt vi erfar, beviljats 2018 på sk delegation, vilket innebär att det lämnas av en enskild tjänsteman och aldrig passerat varken kulturmiljöavdelningen eller stadsbyggnadsnämnden.

På andra sidan spåren står en tom och oanvänd asfalterad yta som väl skulle rymma ett teknikhus och som knappast kan användas till något annat. Här stod en gång den pampiga östra station och här kunde teknikhuset sannolikt lika gärna kunna ha placerats om en diskussion om alternativa placeringar förts på tal. Något som såvitt vi erfar nu aldrig skedde.

Mot bakgrund av hur överbanmästarvillan hanterats skulle vi vilja be stadsbyggnadsnämndens ordförande ge en förklaring till hur detta gått till samt hur förfallet på villan tillåtits eskalera trots att den både varit utpekad som rödlistad och omtalad som bevarandevärd av såväl honom själv som av stadsarkitekten.

Vi skulle också vilja veta om nämnden själva tagit initiativ till någon tillsyn i ärendet. Samt hur man tänker agera nu. Än finns ju tid att tänka om kring teknikhusets placering och återställa den gamla villaträdgården. Och att ställa krav på ett större ansvarstagande från ägaren.

Och så skulle vi avslutningsvis vilja veta vilka policys Karlstad kommun idag har för att hantera kulturmiljövärden i planprocesserna och om nämnden mot bakgrund av det inträffade ser något behov av att se över dessa policys.

Med förhoppningsfulla men samtidigt lätt förfärade kulturmiljöhälsningar,

Peter Sörensen
För Karlstadpartiet Livskvalitet

Ur kommunens Kulturmiljöprogram:

Riktlinjerna ger en vägledning i det dagliga arbetet med kulturmiljöfrågor. Men vi vill även tydliggöra våra mål, våra ledstjärnor i det mer långsiktiga arbetet. Stadsbyggnadsförvaltningen vill arbeta för:

- Att kommuninvånarna känner ansvar och stolthet över de kulturhistoriska värden som finns i vår kommun. Det gör vi bäst genom att informera och förklara de kulturhistoriska värdena och uppmuntra till kontinuerligt underhåll och varsam restaurering.
- Att kulturhistoriska byggnader och miljöer är en tydlig del av Karlstads identitet och bidrar på så sätt med attraktivitet och livskvalitet till både kommuninvånare och besökare.
- Att kulturmiljöer används som en resurs och inte betraktas som hinder.
- Att kulturhistoriska värden bidrar till en hållbar miljö genom långsiktighet och hushållning med resurser.
- Att i samhällsplanering synliggöra kulturhistoriska värden och arbeta för att särskilt värdefulla byggnader får ett skydd genom förvanskings- och rivningsförbud när detaljplaner görs.

Ur kommunens Miljö- och klimatstrategi:

Kulturmiljöprogrammet ska fungera som ett kunskapsunderlag för kommunens tjänstemän och politiker samt för fastighetsägare och allmänhet.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap 13 §

En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspflichtiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.